

Sociální psychologie se zaměřením na sport

Marie Blahutková

Lidská vzájemnost – sociální existence

- Péče
- Učení a vedení
- Kultivace a výchova
- Zájmové iniciativy
- Postavení ve skupinách
- Postavení ve společnosti
- Komunikace

Předmět sociální psychologie

„Sociální psychologie zkoumá ty psychické funkce, které vznikají jenom v kontaktu s jinými jedinci“ (Rostohar, 2003).

- Pojem předmět v sobě zahrnuje dvě skutečnosti:
- objekt zkoumání přesně ohraničená část skutečnosti – vztah jedince k ostatním jedincům)
  - způsob zkoumání (přístup a metodologie)

Přístup = paradigma

Objekt může být stejný, způsob nazírání však odlišný (vědy o člověku)

- Chování jedince stimuluje jiné jedince, je reakcí na chování jiných (Allport, 1924)
- Způsob, jak se jedinec stává členem skupiny a funguje v ní (Murphy, Newcomb, 1937)
- Sociální interakce (Newcomb, 1950)
- Aktivita individua je ovlivňována jinými individui (Klinberg, 1954)
- Interpersonální chování (Krech, Ballachey, 1952)
- Jedinec v sociálním a kulturním prostředí (Lambert, 1964)
- Sociální chování, vzájemné působení, komunikace (Vorweg, 1966)
- Sociální vztahy lidí v rámci různých společenství (Janoušek, 1989)
- Jak lidé vnímají, cítí a přemýšlejí o svém sociálním světě a jak na sebe vzájemně působí a ovlivňují jeden druhého (Atkinson, Atkinsonová, 1995)

Objekt psychologického zkoumání

Přístup behaviorální

(studium chování člověka podle metodologického schématu: stimulace → jedinec/prostředí → chování)

Psychoanalytický

(analýza vzájemných vztahů pomocí vrstev osobnosti)

OBJEKT

Faktorový

(důraz na odhalování podstatných rysů osobnosti)

Fenomenologický

(vychází ze subjektivní zkušenosti jedince)

„Sociální psychologie studuje vliv sociálních faktorů na psychiku jedince za sociálních podmínek“ (Hartl, 1993)

Analýza sociálních stránek činností, psychických procesů i struktury osobnosti:

1. Jak jedinec realizuje své sociální vztahy s druhými jedinci, se skupinami a se společností jako celkem
2. Co vzniklo v průběhu jeho socializace vlivem těchto sociálních vztahů

Dimenze objektu zkoumání:

1. Dimenze intrapersonální

- studovány jsou změny či důsledky spol. života „uvnitř“ osobnosti (dynamické, situační i trvalé)

2. Dimenze interpersonální

- mezilidské vztahy bezprostřední nebo zprostředkované

3. Dimenze společenská

- zaměřuje se na produkty společenského života (materiální nebo nemateriální povahy)

Sociální psychologie ve sportu

- Se zabývá společenským životem sportovce, především jeho vztahy k druhým lidem, sportovními aktivitami a činnostmi a zvláštnostmi sportovního sdružování lidí
- Studuje vlivy sportovního prostředí na člověka a způsobu sebeprojevu a seberealizace sportovce v podmínkách jeho sociálního prostoru

Sociální psychologie ve sportu

- Pro sportovní realizátory (trenér, manažer, rozhodčí, učitel Tv, vychovatel, vedoucí zájmového kroužku apod.) přináší základní poznatky o mechanismech fungování mezilidských a sociálních vztahů ve sportu : o sociálním učení, společenském procesu dotváření a vývoje osobnosti, komunikaci, genezi vzniku a struktuře dynamiky postojů ve sportu apod.
- Podává všem zúčastněným ve sportu informace o sociálním životě jedince, přispívá k tomu, aby bylo sociální učení sportovce efektivní, prospěšné tomu, na koho je cíleno (děti, mládež, výkonnostní sportovec, vrcholový sportovec apod.)

Obsah předmětu:

Socializace jedince

Sociální učení

Člověk v kontaktu s jinými lidmi

interakce, percepce, komunikace

Náročné, zátěžové i konfliktní situace

Psychologie skupinového života

Možnosti aplikace metod a technik v praxi
sportovního realizátora

Literatura:

Atkinson, R., L. et al. (2003). *Psychologie*.
Praha: Portál

Hartl, P. (1993, 2010). *Psychologický
slovník*. Praha: Budka, Portál

Kassin, S. (2007). *Psychologie*. Brno:
Computer Press

Řezáč, J. (1998). *Sociální psychologie*.
Brno: Paido